

Pictoriță. Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. Absolventa Școlii de Arte Plastice „Ilia Repin” din Chișinău (1971). Participă la numeroase tabere de creație din țară și din România, precum și la expoziții în grup și internaționale (Uzbekistan, Rusia, Lituania, România etc.). Lucrările plasticienei sunt găzduite în colecțiile de artă de la Muzeul Național de Artă din Chișinău, Muzeul de artă din Soroca, Muzeul de Artă din Klaipeda (Lituania), Palatul Parlamentului din București ș.a. O serie impunătoare de lucrări se află în galeriile private din Republica Moldova, România, Bulgaria, Israel, Federația Rusă, Franța, Italia, Germania.

Valentina BRÂNCOVEANU

VALENTINA BRÂNCOVEANU – VORBA ROMÂNULUI, FIECARE CU POVESTEA LUI

Valentina Brâncoveanu s-a născut la 24 septembrie 1950 în Chișinău. În 1971 a absolvit Școala Republicană de Arte Plastice „Ilia Repin”. Din 1985 este Membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. În 1979 este profesor de artă plastică la școala medie nr. 29 din Chișinău. Între anii 2001 și 2009 lucrează ca Restaurator la Muzeul de istorie a Moldovei, Chișinău.

La auzul cuvântului „oraș” apar în imagine clădiri de diverse niveluri, o arhitectură neobișnuită, monumente istorice, poate și niște parcuri, havuzuri etc. Și numai o mare creatoare de frumos, precum este Valentina Brâncoveanu, vine cu o viziune aparte a orașului. Orașul privit prin prisma florilor de prin parcuri, a stradelor mici parcă uitate de lume, a ogrăzilor pline de mireasma florilor sădite de gospodari, a copacilor împodobiți de floare primăvara și de culoare toamna, un oraș vechi, cu istorii poate mai puțin zgomotoase, dar plin de viața cotidiană.

Valentina Brâncoveanu este o pictoriță despre care oricât s-ar fi scris – e puțin. Rolul principal formativ este legat de viața de oraș,

unde tradițiile și obiceiurile precum: colindele, uratul, șezătorile, jocul specific satului și alte obiceiuri ce ar trebui să îmbogățească spiritual și să formeze un comportament matur, sănătos și plin de demnitate, sunt mai puțin respectate. De aici și dorința de a completa acest gol prin transpunerea pe pânză a vieții stradelor și ogrăzilor din acele vremuri. Este vorba de ogrăzi care aveau specificul și obiceiurile lor individuale, oarecum detașate de cele rurale, dar încă nu orășenești.

Valentina Brâncoveanu s-a născut la marginea orașului în așa-zisul cartier „Sculeanca”, suburbia Sculeni-Rohatca, o parte ce aparținea orașului, dar care mai trăia încă viața satului, localitate ce se distingea prin case cu fântâni la poartă, cu nuci ce umbreau străzile, cu mușcate și gutui la ferestre [1].

Un rol decisiv la formarea personalității a avut-o Școala de Arte Plastice „Ilia Repin” din Chișinău pe care a absolvit-o în 1971, or, aici sau format calitățile necesare unei artiste. Dascălul școlii i-au dat încredere și i-au format abilitatea de autoapreciere obiectivă. Aceste calități

Casă veche, 2005, ulei, pânză, 400×500 mm.

au ajutat-o la transpunerea pe pânză a emoțiilor, impresiilor și trăirilor sufletești.

Deși s-ar părea că întâmplarea a făcut ca Valentina Brâncoveanu să devină o creatoare de frumos, totuși îndrăznesc să cred că baza a fost pusă de „Creator”, or, încă din copilărie, autoarea iubea să admire natura cu schimbările ei periodice. Îi plăcea să stea vara în grădină, la poalele unui nuc, iar iarna lângă o fereastră. Când soarele încălzea geamul, privea în vale la mulțimea de oameni care munceau prin ogrăzi. Admira puținele lumini de pe străzi, jocul de lumini din geamurile caselor și coloritul anotimpului pe care îl trăia. Aceste simțiri au fost reflectate cu multă iscusință în pânzele: „Schi-noasa veche”, „Orașul văzut de sus”, „În miez de zi”, „Partea de jos a orașului”. Cu toate că tablourile sunt lipsite de personaje, ele sunt pline de viață, emană poezie care te predispune la reverie, încât ai impresia că auzi foșnetul lin al frunzelor. Și acum mai este purtată de aceste sentimente ori de câte ori pictează orașul cu lumini seara. Una din creațiile recente este „Se

aprend luminile”. Lucrarea exprimă un elan vital, patetica bucurie pe care o trezește contactul cu lumina, fie a lămpilor stradale, fie a luminilor din geamuri, fie cea pură a zilei.

Inspirată și dusă de val, de o stare sau o priveliște, artista cristalizează ideea și începe a picta cu mult elan, dintr-o răsuflare. Autoarea valorifică sursa, printr-o anumită interpretare specifică, plină de libertate, astfel că rămâi surprins de modul cum abordează problema tratării peisajului. Picturile „Casă veche”, „Castanii în floare”, „Curte veche”, „Orașul vechi”, „O seară la teatru” se disting prin măreție și sensibilitate, emanând curaj și abilitate profesională.

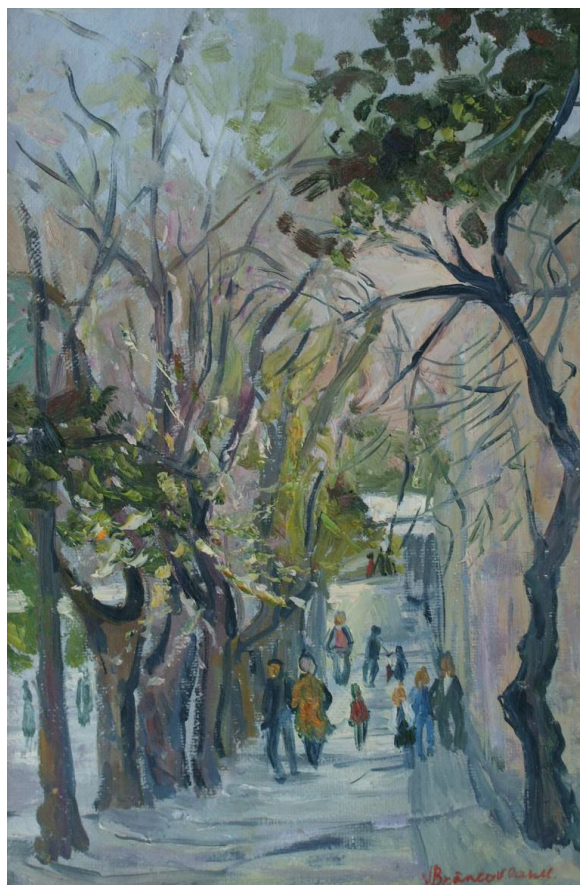
Deși înțelege că timpul dictează direcțiile și tendințele în creație, artista rămâne fermă pe modul de interpretare și tematica abordată. Picturile conțin energia pictoriței. Seriile de lucrări dedicate orașului vechi pot fi privite și drept un strigăt de durere. Autoarea recapitulează timpul, pune în valoare memoria spirituală a locurilor, ne valorifică moștenirea pe care, cu regret, uităm să o punem în valoare.

Privind cu atenție tablourile expuse de Valentina Brâncoveanu, realizăm că, prin lucrările sale, artista nu pretinde să deschidă o perspectivă istorică, ci să reînvie memoria unui martor al evenimentului fără alt orizont decât acela al clipei trăite, lucru atestat în creațiile: „Colina Pușkin”, „Colț de stradă Bernardazzi”, „Biserica sf. Teodora de la Sihla”, „În curtea Muzeului de istorie”, „Strada Petru Movilă”. Aceste lucrări cu reprezentarea arhitecturii și atmosferei orașului sunt repere culturale și surse de inspirație și cercetare pentru urmași, valori patrimoniale inestimabile.

Îmbinarea și trecerea dintre planuri, coloritul și esteticul sunt moderate, dirijate cu iscusință de plasticiană. Atât formula, cât și faptul de a se referi la o perioadă deja necunoscută generațiilor noi fac ca lucrările să atingă un punct sensibil al sufletului, iar de aici și succesul acestor creații. Așa apare ideea că la realizarea acestor opere de artă persistă harul Domnului, deoarece atât cultura artistică, cât și inteligența plastică nu poate fi dobândită numai prin efort.

Educată de vremurile deloc ușoare, în prim plan era devotamentul și dedicația picturii, muncă efectuată pe tot parcursul vieții. De altfel, și lucrările tematice cum ar fi: „În valea trandafirilor”, „În grădina botanică”, „La dendrarium” sunt ode închinare nu doar frumuseții parcurilor, ci și muncii acelor oameni care, cu multă ardoare, se dedică plantării și aranjării peisajului în mod cât mai creativ. Eul ei artistic iese pregnant în evidență și din atitudinea cu care abordează o temă, se întrevade, insolit, o mare libertate interioară.

Tabloul „Primăvara” reprezintă pomi încărcăți cu flori din mijlocul unei grădini înverzite din care răsăreau capetele roșii, portocalii și galbene ale primelor flori primăvăratice, reprezentate prin peneluri de culoare. Cerul acestui tablou este magnific: nuanțe de alb spre gri și turcoaz se întrepind diafan în spatele unei case vechi de un colorit plin de albul varului, încât ai impresia că artista pictase nu cu vopsea de ulei, ci în culorile dulci ale curcubeului, înmuiate în lumină. Florile delicate, proaspăt înflorite, par niște bulgări de zăpadă strălucitori, o îngrămădire de petale, din

Strada Maria Cebotari, 2006, ulei, pânză, 400×270 mm.

Curte veche, 2006, ulei, pânză, 400×300 mm.

care ai impresia că se emană parfumul suav și inconfundabil al pomilor înfloriți. O asemenea stare rețrăim privind și tabloul „O nouă primăvară”. Aceste lucrări sunt atât de impresionante încât te fac să te simți atât de mărunț și de neînsemnat în fața cerului, încât aproape că îți e greu să-ți ridici privirea spre bolta uriașă. De remarcat, curentul impresionist a marcat întreaga creație a autoarei. De aici și motoul artistei: „pictează totul la prima impresie”.

Deși a ajuns la apogeul profesiei sale de pictor, când toată lumea, cu respect, o numește „maestru”, crede, cu tristețe, că încă mai băjbăie ca la început prin paleta de culori pentru a găsi acel gri neutru. Când vorbim despre coloritul operei Valentinei Brâncoveanu, vorbim, de fapt, de lumină, de gama caldă de culori, de atenări prin nuanțe de gri de care este încântată în tehnica sa de autor.

Operele au un impact considerabil și o influență, iar percepția unei lucrări depinde de posibilitatea de recepționare a spectatorului. De altfel, urmărind spectatorul, observăm cu cât drag admiră creația pictoriței Valentina Brâncoveanu. Privitorul vine să admire creația artistei pentru a vedea peisajele urbane care, cu timpul, vor dispărea și vor deveni istorie. Poate intuitiv, simt înțelesul vorbei din popor: „Orice minune s-ar întâmpla azi, tot mai frumoasă va fi ziua de ieri”.

Valentina Brâncoveanu – vorba românului, fiecare cu povestea lui

Rezumat. Valentina Brâncoveanu este un artist plastic de referință din Republica Moldova. Cunoscută prin numeroasele sale picturi ce evocă orașul Chișinău, pictorița utilizează o paletă specifică fiecărui anotimp. Exersează în tehnica picturii pe parcursul întregii creații, găsind propriul stil caracterizat de paleta de nuanțe de gri pentru redarea realității cotidiene. Prin seriile de lucrări dedicate orașului vechi, autoarea pune în valoare memoria spirituală a locurilor și valorifică imaginea Chișinăului. În cursul timpului și a succedării numeroaselor tendințe artistice, plasticiana rămâne fermă pe modul său de interpretare și fidelă tematicii abordate.

Cuvinte-cheie: Valentina Brâncoveanu, artist plastic, impresionism, orașul Chișinău.

Valentina Brâncoveanu – the word of the romanian, each with his own story

Abstract. Valentina Brâncoveanu is an outstanding painter from Republic of Moldova. The artist is known by her famous works dedicated to the old city of Chișinău, she painted the beauty of the nature with colors specific to the painted season. She uses warm colors with diverse hue of grey, her personalized style shows the reality of daily life. Through the series of works dedicated to the old city, the artist highlights the spiritual memory of the places and capitalizes on the image of Chișinău. The works with the representation of the architecture and the atmosphere of the city are cultural landmarks and sources of inspiration and research for the descendants. Over time and the succession of numerous artistic trends, the artist remains firm in her way of interpretation and faithful to the theme approached.

Keywords: Valentina Brâncoveanu, plastic artist, impressionism, the city of Chișinău.

Deși s-ar părea că a fi artist plastic e un drum și o muncă ușoară, acesta e un drum anevoios, pe care acesta trebuie să-l învețe să-l parcurgă în singurătate. Artă presupune căutări continue, iar artistul este mereu în frământări, or, este nevoie de o mare sinceritate în artă. Încercarea artistului plastic de a ilustra ideile și simțurile transpuse impune acestuia o mare responsabilitate.

După cum spunea Corneliu Baba, „pictura devine un fel de viciu, cu care te naști și de care ar trebui să fii dispus în mod special, este o pasiune costisitoare care necesită o natură specială. Odată ce începi să te răsfeți cu această pasiune, ești sortit”. Astfel și Valentina Brâncoveanu este sortită să înveșnicească pe hârtie frumusețile naturii și momentele din viața orașului Chișinău, și nu numai.

Ana GOBJILA

Artist plastic, lector superior la Facultatea Arte Plastice și Design a UPS „Ion Creangă”,
Catedra Studiul artelor,
grafică și metodologia instruirii

Referințe bibliografice:

1. Nechit, Irina. *Valentina Brâncoveanu: „Încă din copilărie am înțeles că cea mai importantă pentru mine e libertatea”*, (interviu). În: *Gazeta de Chișinău* (vizitat la 20.09.2020) <https://gazetadechisinau.md/2020/05/22/valentina-brancoveanu-inca-din-copilarie-am-inteles-ca-cea-mai-importanta-pentru-mine-e-libertatea/>